

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг таньгчн болн Элстбалгсна номитетсин, куч-колсчнрин депутатрин таньгчн болн балгсна Советсин газет.

№ 206 (3190) |

1958 дж. октябрин 14

Үнн 20 денг

Темс хурадж белдлгн— гүүлгәнә организацсин берк чинртә төр

Намр — белдлгнә гүргүтә цаг. Намрт белден зөөр джил туршарт эдлгдг биший. Тегәд чиги, намрин нег өдр бүкл джилдән асна гидж кезәнә келгддг.

Халъмг селәдин куч-колсчнр, газр эдләчнр эн джил ик ургыц авси бәәнә. Элстд, райондин центрәр, колхоз-совхоз-мудар эн джил ниди джиләс хол икәр бакцин культурмуд хулдгдв. Гүүлгәнә организацмуд эн зун хара биш кәдлмш кев. 33 340 тонн бакцин культурмуд, нургьлдж тарвс, гу, 35 тонн бодниц, нань чиги кесг зүсн темс белддг авад, хулден бәәнә.

Түүнәс талдан, үвл-хаврин идш гидж олна хот уудг газр-мудин төлә белден 141 тонн темси, тер дотр 12,6 тонн хавсти, 29 тонн хаяр (агьурцг), 122 тонн томат, 82 тонн помидор, 4 тонн мәньгрси бәәнә. Рязань областин олд райондар 2000 тонн бодниц РСФСР-н Министрмүдин Советин зөвшәләр мана халъмг потребсоюз белддәнә.

Болв темс белдлгнә кәдлмш сән гидж келгдшг, юнъгад гихлә, белден темснә көрнә ода бийн багь, республинин джилә теткврн багь зуугьнн чиги теткшг.

Райондин ик зуугьарн бәәрн газрт тәрдж ургьасн темснәс үвл-хаврин идшт хурадж дүрсн дегд багь. Райондин потребсоюзмуд, теднә белдлгнә кон-тормуд дегд сулар кәдлджәхәнә. Тегәд чиги Юстин райондин белдлгнә конторар октябрь сарин шин күртл нег чиги килограмм хавсти, хаяр, помидор, мәньгрси белдгдәд уга. Целинн районна белдлгнә контор мел 1,2 тонн помидор белдчкәд, нань ю чиги кегьәд уга. Тедү мет сулар эн белдлгнә кәдлмш Приозерн районд кегддәнә.

Кесг райондар, райпотребсоюзин гардвр сул болсар, белдлгнә контормуд (райзаготкон-тормуд) темс белддг, давсдгд.

Суньгьврн 9-ч номертә Сталинск округин суньгьврн комиссин шишдвр

Халъмг АССР-н Деед Советд суньгьлгнә суньгьврн 9-ч номертә округин суньгьврн комиссин заседань

Суньгьврн 9-ч номертә Сталинск округар урдн темдгдн кандидат гарсна учрар, терүнә орчд Сталинк нертә колхозин колхозникүд, Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидатд колхозин ах хдбч, КПСС-н член, 1906 джил гарси үр Кривкин Михаил Ефремовичиг темдгдсиг, округин суньгьврн комисс батлж бичв.

авлгннд оньган мел өгчәхш. Целинн района конторин гардач Криворотько, темс хурадж белдлгнә гүргүлә кәдлмшән хайчкад, конторинн маши авад, эврәнн кеггәр Арзгьр орад, 7-8 хонгар йовад, талдан чиги кесг газр кедәд йовад йовна. Целинн потребсоюзин ах-лач үр Манджиев, кәдлмш юнъгад му болджахмб?—гидж сурхла, «Би бийдән гер бәрдж авчана, кәдлмш эсрнъгәс яср»,—гидж хәрү өгнә.

Целинн района толгьачр— үр Чурбанов үр Сидько хойр Криворотьког болн Манджиевиг хөрдж, тооцагьнн авч, кәдлмшинн некхш.

Темс белдлгнә цаг ода бийн өнъгәд уга. Шамдад кәдлхлә, мана райодар ода бийн бәәри газринн темс белдәд, темснә көрнә икдкдж чадхмн. Октябрь сард ора болдг хавст цуглулдж давсдг авч болхмн. Эн кәдлмшиг рай-потребсоюзмуд ик чинртә төр гидж, гартан авх зөвтә. Республикн гүүлгәнә организаце эврәнн чидлән бүклдн хурадж, транспортан сәәнәр олзлдж, өөрхи областьсин гүүлгәнә организацела залгьлдж, тер газрмудар темс белдг зөбдг авх кергтә.

Темс белдлгнә кәдлмш бәәри газрин партиин болн советск организаце чанъгь гардлгь өгч, гүүлгәнә организацсин кәдлмшинн дигинь дару-дарунь хәләдж, октябрь сарин бийдн дуусдгар гүдждрх зөвтә.

Халъмг таньгчнн күцәгч комитетин гүүлгәнә отделин толгьач үр Халынова эн кәдлмш сәәнәр оньган өгч, гардлгьн чанъгьх зөвтән бас ил.

Олдн хот кедг газрмуд, бичкдүдин учрежденьсиг, интернатсиг темсәр тетклгн—ик неквртә төр. Эн джил темснә ургьас ю чиги үрәлго, цугтн цуглулдж авад, дутугьнн талдан райодас цагтн зөбдг авхла, мана республикнн куч-колсчнр дарук джилә ургыц күртл олдн зүсн темсәр элвгәр теткдх гидж илдж болхмн.

Депутатрин кандидатр суньгьачнрларн харгьлгн

Суньгьачнр өгчәх даалгьвр

Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат үр Есен Эренценович Кокшунов Приозерн района центр — Сухота сезәнд района суньгьачнрла харгьн.

Хургин района күцәгч комитетин ахлач үр И. И. Немышев секв.

Түрүн болдж босдг үг келси итк-лтә күн — Сухотан дундин шко-лин директор Ионамарева С. И., цугьларси олд суньгьачнрт, үр Е. Э. Кокшуновин джиргьлин хаал-гьнн цәәлгьдг өгәд, олд мана даалгьсг даалгьврн күцәхд, чид-лән әрвлшгө күн гидж ит-күлв. Октябрин 19-д болх сунь-гьврн өдр цугтан ирдж, нег күн мет. үр Е. Э. Кокшуновин төлә дуугьан өгчәхәй, —гидж дуудв.

Дарунь района детсадин заведуюш үр Цеденова, района күцәгч комите-тин кәдләч Куканова, коммунальн эдл-ахун кәдлмшч Гарьев келв.

Района бәдж-өргддг йовх цуг совхозмудин эдл-аху болн малмудиг усар теткльннд, культурни учреж-деньесин, әмти бәәдг гермүдин, школ-мудин, спортин кәдлмшт бәәх дуту-дундиг уга кедж, цуг района эдл-ахун шулуи болдгар бәдж өргдгүл-гннд болн әмти бәәдг-джиргьлин улам цаарандн йерулагьнд дөнгәи күртхә, — гидж депутатин канди-дат үр Е. Э. Кокшуновд олд сунь-гьачнр даалгьчхав.

Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат үр Е. Э. Кок-шунов келси үгдән, суньгьачнрин бийдән даалгьсн күндтә төриг кү-цәхд эв-аргьан өгч кәдлнәв, нанд өгчәх тана ним ик иткдти икәр хан-джана, — гидж келв.

Эльдән Эрдни

Советин эглкүн

„Кировский“ совхозин клуб, суньгьврн 76-ч номертә Яшкульск округин суньгьачнр хурцхав. Элдн Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат үр Кермен Хараевна Гарьевала харгьн.

Трибун деер иткдтә күн, үр Дживанов Б. Т. үг авад келв:

— Кермен Гарьева арви дөр-вртәгьәсн авн өнчн йовси кү-уки, 1944 джиләс авн 1953 джил күртл Новосибирск обла-стьд хар кәдлмшт кәдлдж йовла, 1953 джиләс авн 1958 джил күртл тендән малин саалч кәдлдж йовад, кесг дакдж унтә белгәр мбрәлгд-смн.

1958 джилин апрель сарас авн „Кировский“ совхозин 4-ч фермд хдбч болдж кәдл-нә. Элднә бригад 1250 хд хә-рүлджәнә. 6 сарин туршт нег чиги гару уга хәләгьәд, ноос авх зурагьан күцәв.

Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат темд-глхд, мана совхозин куч-

Темс белдлгнә кәдлмшт бәә-ри газрин партиин болн советск организац чанъгь гардлгь өгч, гү-үлгәнә организацсин кәдлмшинн дигинь дару-дарунь хәләдж, октя-брь сарин бийдн дуусдгар гүдждрх зөвтә.

Цуг чидлән олна төлә

107-ч номертә хө бсклгнә совхоз, ганчн Приютненск районд биш, шуд республик-ин бийдн, өмн нуурт йовх совхоз болдж тоолгддана.

Эн төр куцәлгннд директорин килмдж, туунә ач-тусн халъдсн мел ил. Совхозин коллектив, суньгьврн 21-ч номертә Октябрьск округар, тегәд эн совхозин директор үр Лев Сергеевич Назаровиг эврәнн кандидата гидж заа-ла.

Совхозин клубин агьунь зө-вәр эләд. Данъгьар 400 шаху улс хурчкн бәәнә. Совхозин кәдлмшчнр, специалистр, уулд цергләчнр—олд зүсн кәд-лмшт йовх улс, әмти цугья-рн хурад ирчкн бәәнә.

Депутатин кандидатла хар-гьлгнә хургин энъгин хур-гудла дүнгьцүлдж болшго. Мана орн-нутгг ним хургулд деер суньгьачнрн болв чиги, депутатин кандидат чиги, эд-

нәс кен негн чиги, нууридж хурдж бий-бий деерән даал-гьврмуд авчана.

Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат Лев Сергеевич Назаров одахн эврәнн суньгьачнрларн хар-гьсн, тер хург деер босдг үг келчхәсн, совхозин кәдлмшч-нр, специалистр, уулд церг-ләчнр, цугьярн, үр Назаров-иг, шулуи-дулуи, эвтә-довта, эдл-ахун хамг нег олд-зүсн кәдлмшин цаадк-наадкинн сәәнәр меддг, чадмг-чидмг гардач гидж нерәдчхәв.

Хург деер 6 күн босдг үг келв.

Суньгьврн 21-ч номертә Октябрьск округин суньгьач-нриг Халъмг АССР-н Деед Советд суньгьврн кегдх өдр—октябрин 19-д, цугьярн йир кецү ни-нинцнъгү кевәр, үр Назаровин төлә дуугьан өгч-хәй гисн шишдвр хург авч. Р. ГАЛПЕРИНА.

Нертә механизатор

1957 джилин хаврар Западн района „Южный“ совхозин конторур 37-38-тә чигә наста мергр цокцта залу ордж ирдә:

—Алексей Менкенов, төрс-ки газурн ирүв, тана совхо-зд кәдлхәр седжәнәв—гив. Комбайнерин, трактористин болн шоферин курс төгсгнә тускар документснн келгд-дәнә.

Тегәд Алексеей Бадминович Менкеновд трактор өгәд, хав-

рин тәрәнд газр хагьллгнә кәдлмшт йовулгдла. Тракто-рист Алексей, түрүн өдрәсн авн кәдлмшин өдрин кемджә-гьән 150-200 процент күцәгь-әд бәәв. Плугтнн болн алык нег зер-зевдн эвдркә гархла, бийнн ясчкдг билә.

1957 джилин тәрәнә ургыц хуралгннд Алексей Менкенов „Сталинец 6“ марка хойр комбайн залгьчкәд кәдләд, ахр цагин эргид 600 гектар тәрә хадла. Тәрә хуралгнә кәдлмш төгсхлә, эн механизатор дакнас трактор авад, намрин тәрә тәрлгннд, зябь хагьллгннд кәдлджәлә. Трактормуд болн селәнә эдл-ахун машинн ясгьна цагт үр Алексеей Менкенов ясврн хамгин нәрн кәдлмш кенә. Эн, модна урн, токарь, болн дархн күн.

Эн джилин тәрәнә ургыц хуралгнә цагт, селәнә эдл-ахун цуг маши меддг Алексеей Менкенов, „Сталинец—6“ марка хойр комбайн залгьч-кад бас 730 гектар тәрә сән чинртәгьәр хурасмн. Энүнә бункерәс 97 минъгн 500 пуд буудя авгдла. Дакад терүн деерән 200 гектар тәрә лафет-н жаткар хадла.

Халъмг АССР-н Деед Советин депутатин кандидат сән гисн уурмүд темдглхд, сов-хозин кәдлмшчнр болн церг-ләчнр, нертә механизатор үр Алексеей Бадминович Менке-новин нер заасмн.

Шунлтта механизатор үр А. Б. Менкенов—Халъмг АССР-н Деед Советин депу-татин кандидат дигтә сән күн.

В. ДЕМЬЯНОВСКИЙ.

Мана кандидатир — олно-амтна тоомсрта үрд

Мана күндтә багш

Хөбчин күүкн Кермн

Көбчирә нутга Цагбан-Нуу-рин сельсоветин, „Коминтерн“ колхозин хөбч Боован Хөбчин күүкн Кермн багъсан авн хөбнлә иджләд, теднд дурта болдж өслә, тер дотр бичкн хургъд хәләд асрлгъи гавшунар дасла.

Тер өнъгрсн джилмүдт, эдла-хугъан, мал-герән түргәр бөдлүлдж, өсдз йовсн „Коминтерн“ колхозла хамдан Кермн бас ирддз, тахшдз өслә. Тингхд хальмг теетт түрүн трактормуд эклдж күрджиң-джәсн цаг билә. Эвтә, гавшун багъчудин гарт теегин болд мөрд ямаран кевәр эргдз-дугърдж залгдз бәәхинь Кермн узәд: „эднлә әдл болхнь“ гидж күүл кедг билә.

... Дәәнә күчр джилмүд. Төрскнн түрүн дуудвар, хальмг теегин залус, цуг советск олно амтна хамдан, Төрскән харслгънд мордцхав. Эн цагт Кермн машинлә йосндан өбрдз таньлдсн. Түрүлäd тракторин өбр-прицепшикар, хөбнн комбайн деер-штрувалын болдж, сән дурарн багъ наста бийнь көдлсн...

Суулин кесг джилн туршарт Кермн „Сталинец“ колхозин саалъч болдж көдләд, эврәнн шунмгъагъан олдн үзүллә.

Болв багъ насна авн дурлсн көдлмшн Кермнә ухан-селкләс холд одлго билә. „Седкл бәәхлә—санагъар“—гингәд, хөбч болх хув Кермнд учрв. Эн цагт Кермн зөвар ут джиргълин дамшлтга, йоста гидгәр, эзн күүнәгъәр онын хәләсн хөбдтән өгч чадх болкксн бәәсн.

1956 джиләс нааран эндр өдр күртл Кермн, түрүлäd хөбчәр, ода ах хөбчәр көдл-джәнә.

Альд йовб чигн, ямаран көдлмшт көдлв чигн Кермн сән көдлмшин улгүр, үзүлдж көдләд, олна эдл-аху өсгхин төлә зүткнә.

Кинән көдлмшин ашнь хөбчәр эклдж көдләд негхн джил

Соньн цәәлгъвр

Улдчнә агитпунктд әмтн дүүрнъ. Зәрмнъ газет, журнал умшджана, зәрмнъ шатр, дөбв наачана. Удсн уга, „Дружба“ колхозин 4-ч бригадин бригадир, КПСС-н членә кандидат, агитатор Владимир Цеденов күүндврән эклв.

Эн сунъгъачирт Хальмг республикн Деел Советд сунъгългъна цаг зуурин положенә, депутатирин кандидатирин тускар цәәлгъвр өгв.

Эдү мет агитатормуд Е. Будинова, М. Давлжиев, М. Попиев бас тасрхан уга цәәлгъвр кенә. Агитпункт бурдәдснә авн, эдн цуг сунъгъачирин дигинь авад, гермүдәр йовдз бас цәәлгъвр өгнә. Күүндврән агитатормуд эврәнн колхозин көдлмшин ашас улгүр авч келнә, тернъ йир соньн болна.

Агитатормудин көдлмшинъ Манджиев Григорий, Головина Мария хойр гарддз, эс медгдснъ эднд цәәлгъдз өгнә.

Н. АСТАХОВ.

болсна хөбн үзгдз мелгв. Кермн 1957 джил зун хөн болгънас зун арвн тавагъд хургъ өскв, хөн болгънас тавагъд дундур килограмм ноос киргъв. Тегәд чигн Кермн 1957 джил Цугсоюзин Селәнә Эдл-ахун Гәәхүлд одла.

Бәрсн көдлмштән Кермн дилвртә болдгин нег онц учрнъ—эн ямаран чигн көдлмшиг голхш, көдлмшәс әәхш. Эн джил әнүнә көдлджәх Приозерн района „Приозерный“ совхозин дирекц болн партийн организац Кермнд, тохмта хуцмуд хәрүлх, чинртә көдлмшт даалгъв. Кермн эн көдлмшт урмдтагъар эклдж көдлв. Эврәнн кинән көдлмшин хәрүд Кермн кесг дакдз Кундлгънә грамотар ачлгдта. Эн унтә белгүдән эзнъ танъсгдз дүрдз хадгътна. Тимм боллго чигн бәәшго. Эн белгүд—гүдърггәр, ухан-седкләр көдлсна ашнь.

☆☆☆

...Шорвин голин көвәгъәр буурлсн кесг фермс эргдз йовад бидн Кермнә бәәх газрур бас ирвдн. Хөбчин гернъ цевр-цер, гертнъ хойр урнъ бәәнә. Ик гилг өргмдз-тәгъәр Кермн, өбрдз йовх үвд белврин тускар, эврәнн бәәдл-джиргълин тускар, көдлмшиннъ тускар келдз өгв.

Эн ирсн саамдан бидн, „Приозерный“ совхозин көдлмшчирин болн цергләчирин коллектив Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат энүг темдгсиг бийдн күргдз медүлвдн. Олно амтна нанд им ик күндтә даалгъвр өгчәх учрар, би икар ханад, кесн көдлмштән улм күцмгә болнав, эн ик даалгъвр минн өмн чинртә төр тәвджәнә,— гидж эн келв.

Боован Кермниг ода Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат темдгсн, „Приозерный“ совхозин көдлмшчир болн цергләчир эндүрсн уга. Иим улс олна даалгъвр, итклиг лавта күцәлж чадх улс.

Б. БАСАНГОВ.

ЗУРГТ: Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат, сельхоз-трансин автобазин умшгтә шофер И. Г. Железняк.

Сунъгъврт белдвр

Юстинск района „Северный“ совхозд Хальмг АССР-н Деел Советд сунъгългъна өдрт белдвр кедлжәнә. Совхозд хойр агитпункт көдлжәнә. Агитпунктд коммунистир болн комсомольчир асхн болгън селгәгъәр бәәцхәнә. Сунъгъачирин список өлгәтә, өдр болгън сунъгъачир ирдз нерән хәләцхәнә.

Арвад гермүд болгънд агитатормуд йовдз цәәлгъвр кецхәнә, „Хальмг АССР-н Деел Советд сунъгългъна цаг-зуурин положенъ“ болн Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат үр Артаева Шура Леджиновн тускар олно-дунд цәәлгъвр өргәр келджәнә.

Агитатормуд Кекеев Н., Цабдыров болн Котов көдлмшчир дунд газетәс умшлж сүл цагин зәнъглә сунъгъачиран таньдулцхана.

1958 джилн октябрь сарин 19 д болх Хальмг АССР-н Деел Советин сунъгъврит ик дилвмүдтәгъәр тосхар мана агитатормуд зүткджәнә.

БАДМИН Н.

Кезәд чигн олно амтна

ПРИЮТН. Сунъгъврн 16-ч номертә Приютненск округас темдгддз заагсн Хальмг АССР-н Деел Советин депутатирин кандидат Виктор Иванович Постников одахн эврәнн сунъгъачирларн харгъв.

Хознице хурцхасн бәәнә. Хурдз ирсн улс йир олно. Энүнд райони организацн болн учрежденсн көдлчир, үүлд цергләчир, Кировин нертә колхозин колхозникүд болн колхознице хурцхасн бәәнә. Хурдз ирсн улсин ут тоогъинь дүннәд келхлә, 500 шаху күн бәәнә.

Депутатирин кандидат Виктор Иванович Постников район куч-көлснр сәәнәр медцхәнә. Ур Постников эн районд КПСС-н райкомин негдч сегләтр болдж көдлжәнә. Ода эн энүнәс оньгдан районд йовулгдджана.

Приютненск района урдк джилмүдт болв чигн, эн джил чигн, районанн өмн тәвгдсн эдл-ахун болн культурн тосхлт делгрүллгънә төрмүдиг му бишәр күцәдз чадв. Государствд буудя орулдж өлгънә зурагъан болзгасн урд күцәхәсн райодин негнъ болдж, Приютненск район эн көдлмшиг сән чинртәгъәр, ахр болзт кедж делгрүлгдв. Эн района совхозмудн болн колхозмудн эн джил йир сән, өөдән чинртә, гәәвгә гидг цевр, джөблн торгън ноос киргъдз авцхав.

Малдан элвг күрх хот белдлгън эн районд урдк джилмүдәр болхла, кесг холван эл-адәр кедв. Увлзлгънд малан белдлгънд эн районд ода бас му бишәр кедлжәнә. Кировин нертә болн „Дружба“ колхозмуд октябрь сарин эклцәс авн малан Хар газр орулад йовул-джацхана.

Урднъ сургъмдз өгч, минн эк заадж йовсн мана багш Николай Лиджинович Иванови Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат темдгсн байрта сән зәнъгъ советсудн. Тегәд бидн, Н. Л. Иванов гарт сурч йовсн сургъмчир эврәнн унтә багшин тускар нег цөн үг бичхәр бәәнәвдн.

Ростовск областин, Мартыновск района Ново-Николаевск станицин крестьянин-батрак хальмгин үри Памеа (Николай Лиджиновичи хальмг нерн) ик эртәсн бичи үдлә. Көгшн әктәгъән болн ахтагъан Николай Лиджинович, цәәмтәгъән авн 1927 джил күртл баячудт заргдз, үкрчәр көдлв.

Комсомолн зергләнд өрсн батракнн көвүн Н. Л. Ивановд Коммунистическ партъ болн Советск правительств сургъмъ даслгъидн ик дөп болв.

1927 джилд Н. Л. Иванов Саратовин университетин рабфакд орад, терүгән шултта кевәр чиләгъәд. Саратовин университетин физико-математикн факультетин студент болв.

1936 джилд Н. Л. Иванов Хальмг АССР-н Западн района Башантан дундин школин багш болн завуч болдж көдлв.

Төрскән харсгч дән эклв. Заваст бәәсн младший лейтенант Н. Л. Иванов эврәнн дурар цергт мордв. Ур Иванов политрукар, батальона комиссарар, декад полкин комиссарар, дарунь дивизин политотделн толгъачар, дивизин комиссарар көдлж йовб.

1942 джилн зуна сар. Ошәтнй элвг чидлин шахлгънд, мана церг хооран цухрв. Тенъ гол хортна гарт үлдв. Н. Л. Иванов политотделн толгъач болдж цергидж йовсн соединень күчтә дәәнә көлд хооран цухрв. Одр ирвәс төрскн газрмуд ошәтнй гарт үлдәд йовна. Эн күчр гашуга өдрмүдт политотделн начальник үр Н. Л. Иванов фашистирин өмнәс кесг дакдз дәврлгъ кедж, түрүн зергләнд йовб.

Август сард болн күчтә ноолдг республикн „Ленинский путь“ гилг газет соьхсдхав. Терүнд батальона комиссар Н. Л. Ивановин дәәч йовдмудас нигдз барлгдсн: «1942 джил июдин 30-с авн августин 13 күртл ошәтирин дәврәд ордж йовх цергин өмнәс кеджәх ноолданд батальона комиссар Н. Л. Иванов соедин-

нән толгъалдж, күчтә гидг сөрлгъ кеджәв. Бийнъ кесг дакдз харуад гарад, багъ чидләр фашистирин автоматчикүдлә зөргтәгъәр ноолдз, дил-лвртә гардмн. Тегәд 1942 джилн августин 2-т Хальмг АССР-н Западн района Цороса сельсоветин Бички-Көл гидг селәнд дәәнн даалгъврта харуад ирв. Энүнд үр Н. Л. Ивановур немшин долан автоматчикүд дәврв. Ганцарм гидж хооран цухрлго, эн ошәтирин өмнәс зөргтә кевәр ноол-да кетгәд, немшин офицериг дорнъ унъгъагъад, нег салдсиг шавтав; энүг үзджәх фашистир хооран гарч зулцхав. Ур Иванов дәәнә даалгъврән күцәгъәд, хәрү частюри ирв», — гидж газет бичлә.

Күчр түрү дәәнн цагт Төрскн ори-нуттан харслгъид залу зөргәр орлсн Н. Л. Иванов хойр «Дәәнн Улан Тувин», хойр «Улан Оди» орденсәр болн Советин Союзин медальмудар ачлгдсн.

Н. Л. Иванов дәәнн цагт аман әрвлә уга ноолдд, взводн командирәс дивизин комиссарт, младшй лейтенантас гвардин полковник күрч бөдлгдсн.

Төрскән харслгъна дәәнн гвардин полковник Н. Л. Иванов гурв дакдз шавтав.

Дән чилснә хөбн Н. Л. Иванов цергәс ирд. Алтайск крайнн Павловск балгъснд, Пушкинә нертә селәнә эдл-ахун институтин цергә кафедрин толгъач болн марксизм-ленинизмн медрә заалгъна кафедрин доцент болдж көдлв.

Ур Н. Л. Иванов терүндән көдлв бәәдз, аспирантур чиләчкәд, доцент нер зүүв. Терүнд хөбн селәнә эдл-ахун техникумин болн дундин школин директор болдж көдлджәв.

Өдгә цагт Н. Л. Иванов Э л с т балгъсна эрдм-сургъулин аңгвин гарадч болдж көдлджәнә. 25 джилн туршарт педагогическ бичилә олна көдлмшт көдлж йовх Н. Л. Иванов кесг мингън кү дасхдз гаргъв.

Ик гидг зүркин хантан өргдз, күндтә кевәр эврәнн б а г ш а и бидн саннавдн.

Элет балгъсна 3-ч номертә Централн сунъгъврн округин сунъгъачир төрскн коммунистическ партин иткләтә үри Н. Л. Ивановиг Хальмг АССР-н Деел Советин депутатин кандидат темдгдсн, бидн хантан өргджәнәвдн. Н. Л. Иванов бийдән даалгъсн даалгъвр игмтагъар күцәхдн магъд уга гидж иткүлджәнәвдн.

А. Шарманджинов, П. Нарминов, М. Бурланкова, В. Овшинов, Р. Манжинова, А. Бальзирова, Ф. Иванов, З. Ангрыкова.

Сунъгъачирт үзүлсн нәр

Шидр, Юстинск района культурин Герин агитбригад „Енотавский“, „Полынный“, „Эрдниевский“ совхозмудар эргәд йовад, нәр-наад сунъгъачирт үзүлв. Агитбригад ик зуудн багъчудас бурдсн, эдн орс, хальмг, хасг ду дуулна, шүлгүд, теджгүд умшна.

Совхоз болгънд нәр-наад үзүлхн өмн лектор Лиджи Кирсанов „Хальмг улсин туудж“, „Хальмг АССР-н Деел Советд сунъгъврн тускар“, „Нарт делкән бәәдлин тускар“ лекцс умшсн, сунъгъачирт икар таасгдв.

Д. АЛЫВАЕВ.

К. САЧОВСКИЙ.

Балгъсан болн селәдән улм сәәхрүлдж кеерүлий

Троицк селәнд бәлджах воскресник үд

— Эврәннн района центрән ясерулдж сәәхрүлхмн, — гидж Целинн района Троицк селәнд олин-әмтн даалгьвр авцхала.

Одахн, амрдг өдр, района учрежденисин 50 гар көдләчир воскресникд гарч, көдлмш кецхәв. Воскресникд орлицен улс сад дотрагьур бәәсн хаалгьсинь ясад, ургьсн кесг өвсдинь чавчад, ургьа моддудин эргидкиннь малтж джөблткәд, арчдж цеврлцхәв.

Селәгьән ясдж сәәхрүллгьнә көдлмшт Троицк селәнд бәәдг «Родина» колхозин члед сәәнәр орацджана. Эдн цугьар гермүдиннь газакинь шалддж цагьвалгьад, хашагьән ширдәд, хаша дотран болн уульнцар бәәсн хог-богинг хурадж цеврлджәцхәнә.

лгьна көдлмш, эн өдрмүдт цуг райогьар делгү кегддж йовна.

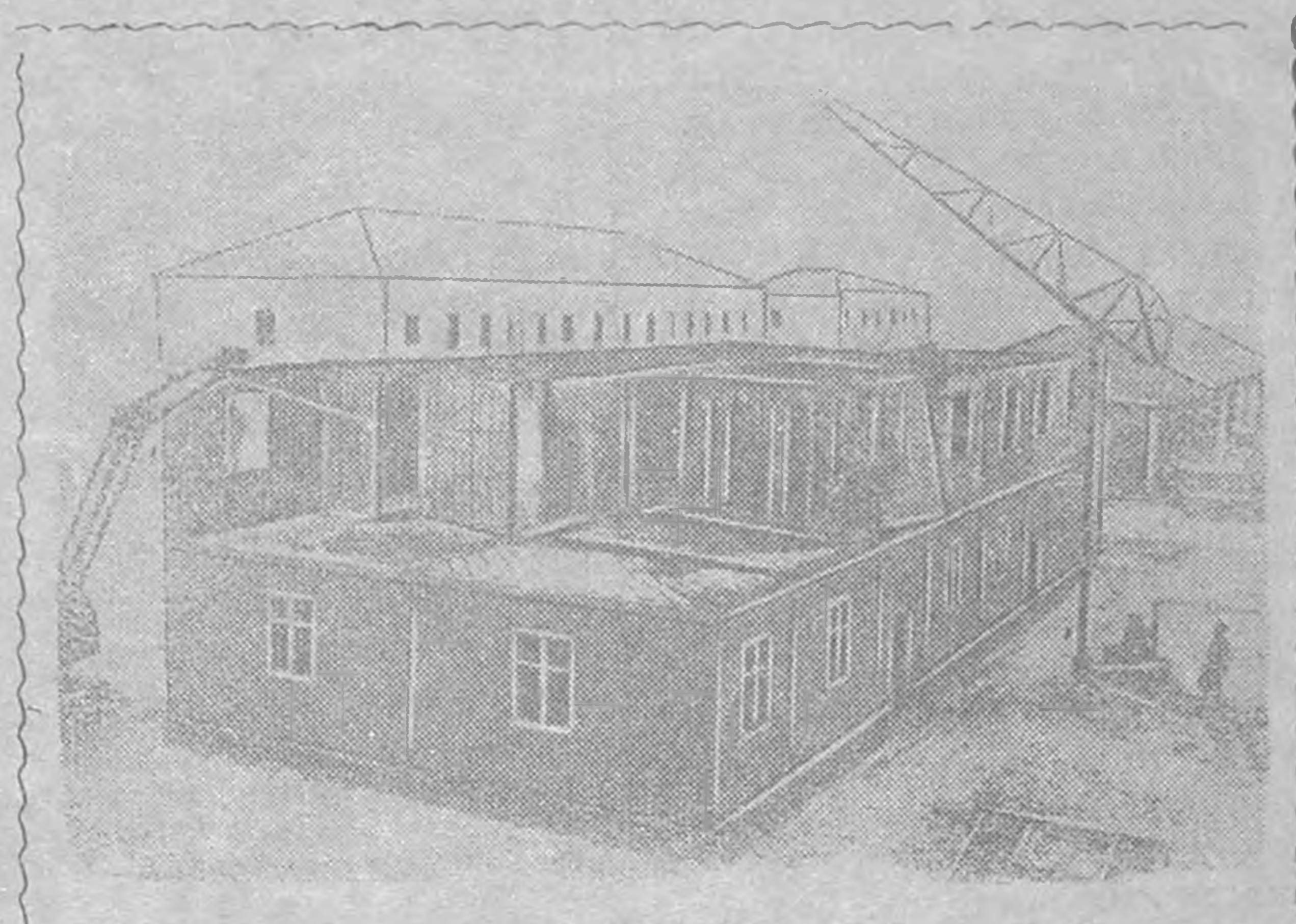
Района алык өницгтнн ирвчин, колхозмудар, фермсәр, бригадсар азьднн болвчин эн көдлмш кегддяснн үзгднә.

Удсн цагин эргид Троицк селәнд шинәс модд суулгьад, уульнцар чолун хаалгьс кех болдж темдгладджәнә.

Амтн бәәдг пунктсиг ясеруллгьна төлә зарлгдсн сара хонга көдлмшт райкоммунхоз (заведуюшнн үр Ефремов) төрүц орлицджахмн уга. Районд кегдджәх воскресникүдт бас орлицхш.

Хальмг АССР-н Деед Советин суньгьврин өдр күртл эн көдлмшиг цугтнн чиләхәр, Троицк селәнд олин-әмтн шунджацхана.

Я. ДЖАМБИНОВ.

Хальмгин хотл — Элет балгьсна уульнц шин, сәәхи, у, сарул гермүдәр улм кеерәд бәәнә. ЗУРГТ: Иим хонгад давхр пәәмәд пәтртә гермүд дару-дарунь босхгддж, эдлврт оруацднә.

Амтн бәәх гермүд икәр тосхгдджана

Приозерн райөна, «Приозерный» совхозин фермсәр амтн бәәх 60 гер тосхгдджана. Эн совхозин 2-ч номертә фермд 25 гер тосхгддж болджана. Шавр кирпич кетгьнә бригад (бригадирнн үр Джараев Бода) 80 миньгьн кирпич келж гаргьв.

Нүүдж ирсн хальм уд цугтан государствас ссуд авад, бийстән гермүд бәртж авцацхана. Ода эн совхозин фермсәр шин-шин уульнцс бүрджәнә. Кезә чигн иимик тосхлт энүнд кегдәд уга билә. Өдр ирәәс шин гермүд босад, тер гермүдтән ордж, байрга джиргьлтә бәәцхәнә.

Бийстән гермүд бәрджәх улс цугьар ни негн болдж, нег-негидән дөнн-нөкд болдж, гермүдән шулугьар тосхдж авчана.

Бийстән гермүд тосхджах улст тосхлтин материал уга

бәләт түрү үзәд бәәцхәв. Болт, тер бийнн эдн тосхлтин көдлмшән зогсап уга көдлцхәв. Түрүлдж тоосх уга болдз бәәв тер бийнн үр Басангова Цыгьан 1000 тосх эврән келж гаргьв, эн тоосхар бешин ул, гер дотрк хоран эрс тәвдж болджана.

Бийстән гермүд бәрджәх үр Б. Б. Джараева, Ц. К. Басангоза, Ш. Э. Дорджиев болн нанн чигн улс шин уульнцан «Вэро кдения» нер өгхмн гидж тоолджацхана. Тер уульнцин хойр хәвргьирнн кеерүлдж модд суулгьхмн гидж сән селвәр еклджәнә.

Совхозин дирекц болн просоюзн организац, бийстән гермүд бәрджәх улсг тосхлтин материал авч ирх көлгәр дөнн-нөкд болх кергтә. Тиигхлә эдн киитртл гермүдән бәрдж авх зөвтә.

В. КАМЫШАНСКИЙ.

Совхозин өньгнн кеерчәнә

Яшкульск района «Гашунский» совхозин тосхачнр Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьх өдриг уктдж тосхлтин көдлмшән түргдүлджәнә.

Эн джил совхозин централн всадьб деер болн фермсәр 720 квадратн метр, амтн баадг ормта гермүд бәрх зурата билә, терүгән эдн давулдж күцәв.

Ода хошад хората дөрвн, неджәд хората йисн гермүд, ут-туршдан 13 гер бәргдәд дуусгдв. Эн тосхлгьна кәалмшг нүүрт йовх модна урчуд үр Пужаев, Богославский, Желнов өр болгьн зурагьан 180—200 процент күрглж күцәцхәнә. Эднә тосхсн гермүд дуту-дунд угагьар кегдв.

«Гашунский» совхозин тосхачнр КПСС-н XXI-ч хург күртл дакад 5 гер тосхдж өгхәр шинәс даалгьвр авцхав.

«Кировский» совхозин тосхачнр эн джилин 9 сарин эргид 15 гер бирв. Дакад гермүд бәрх көдлмшт 150 миньгьн тоосх келж гаргьв. Тоосх келж гаргьлгьна болн тосхлтин көдлмшт шунмгьагьар көдләд, өдрә кемджәгьән 140—150 процент күцәджәв.

Ода тосхлтин көдлмшин унинн 2 процент киитрүлхин төлә ноолдджацхана.

Тосхачнр малич хәша-хаацс болн малчнр бәәх гермүд тосхджана. Тосхлтин бригадт көдлджәх улс эн джилин тосхлтин зураг күцәнн дуусхин кергт социалистическ дөрлдә делгрулджәнә.

С. КИЧКИЛЬДЕЕВ.

Келсн үгдән кезә күрхмб?

Хальмг АССР-н хотл — Элет балгьснд хойр джилин эргид амтн бәәх гермүд икәр тосхгдв. Тегәд Элет балгьсна күчкөлсчнр йир икәр байрлджана.

Болв, амтн бәәх гермүд тосхлгьчд икәр энлү гарч йовна. Эн эндүн негнн — Элет балгьсна Комсомольск нертә уульнцар, 10-ч номертә хойр давхр гер 1957 джил тосхгддж амтн орла. Газагьаснн эн гериг хәләхлә сәәхн гер болдж үзгднә. Догрнн орад хәләхлә, эс кегдсн юмн йир дала. Келхд, герин оран деернн шлакар асхдж дарснн уга. Тер учр ора деерәс салькн орад, кинти болна, дакад эн герүр электричеств орулад уга, полнн эс ширдгдж, терзснн шалдглад уга. Эн герт бәәсн улс бийснн эврәннн мөньгәрнн полинн ширдәд, терзсинн шалдәд, дуладж авб. Дакад эн герт бәәсн улст түләгьән хадгьлдг хаша уга.

Эн герт бәәх улс горкомхозд, 2-ч номертә тосхлтин управленд оч, герин дуту-дунд-сиг ясдж өгтхә гидж эрлгьин цаас орулдж өгләвдн. Тегәд горкомхозин заведуюш үр Комбаров, тосхлтин управленә начальник үр Семидратов тосхлтин улс йовулдж ясдж өгнәвдн гидж келцхәлә. Болв, тосхачнр ода чигн уга.

Эн гериг күцднн тосхдж өгтхә гидж горкомхозас, тосхлтин управленәс сурджанавдн.

Э. ЭРДНИЕВ.

В. НИМГИР.

Шин, у, сарул гермүдг

Хойр джилин эргид Сарпинск района колхозмудар болн совхозмудар 1600 хальмг өрк-бүл нүүдж ирлә. Эдн цугьар колхоз, совхозмудар, предприятисәр көдлджәцхәнә.

Района центрт — Садовк селәнд 50-60 хальмг өрк-бүл бәәнә. Эн селән амтн бәәхд цань уга сән газр. Садовк селәнд зу гар наста альмн-кедмнә модд бәәнә. Хойр-гурвн джиләс нааран колхозмуд болн совхозмуд үзм тәрәд, ик ургьц авдг болцхав.

Тәд чигн нүүдж ирсн хальмгуд Садовк селәнд бүүршхәр

седихәнә. Одахн «Гигант» колхозин хөбч Буван Михаил чолугьар шин гер бәрдж орв. Садовск РТС-н шофер Борлга Ноха болн Борлга Михаил — ах-дү хойр гермүд бәрдж авцхав. Сельпон ахлачин дарук Увшин Семен, КПСС-н райкомин лектор Окна Шуургьн болн нанн чигн улс бийстән гермүд бәрдж авцхав.

Ода бийстән гермүд бәрджәх улс олин. Өдр ирвәс района центр — Садовк селән өсәд, сәәхрәд йовна.

Н. ШОРВИН

Балгьс болн селәд ясдж кеерүллгьнә сара көдлмш

Алдр Октябрьск социалистическ революция 41-ч джилин байрин өбниг темцлх цаг өдр ирвәс өбрләд йовна. Мина орн-нутгнн цуг келн-әмтн эн күцл болджах өлрт ик диилвртә ирхд социалистическ дөрлдә өргәр делгрулцхәдж, бийсдән шин, өбдән даалгьврмуд авцхадж, көдлмшиннн чинриг ясерулдж йовцхана.

Хальмг АССР-н Деед Совет суньгьлгьна болн Алдр Октябрьск социалистическ революция 41-ч джилин өбн өбрлдж йовх цагт белдвр келж республикин балгьсна болн селәдин бәәдлинн ясерулдж, модд суулгьх сара хонга көдлмш бүрдлх болдж зарлгдла.

Терүнәс нааран хойр дола хонг давж одв. Эн цагин эргид республикин райодин олна организац эн көдлмшт ямр кевәр орлицджана гигьад, эднә күцәсн тоот ашинн авад хәләхлә, онц райод мв бишәр көдлмшән келджәцхәнә. Яшалтинск районд эн шиидврәр цагтнн куундвр кегьад, бәәх коммуналн болн эзнә гермүдән ясдж уульнцсан цеврлдж, олин-зүсн модд тәрдж эн байрин өдр күртл эврә селәдән

кеерүлх даалгьвр района предприятиян, учрежденисин, колхозмудин болн совхозмудин гарично авцхав.

Черноземельск райөна центр Комсомольск селәнд 39 герт капиталч, 50 герт уурмг ясермүд өггдәд, цуг уульнцс, хаша-хаацс, хог-богиняршгүд, нүкд цеврлджәцхәнә. Нидн джилд эн селәнә паркд кеерүллгьнә 2500 модн болн үзмин модд тәргдлә. Өлгә цагт эн паркиг икдүләд, дакад селәнә уульнцсар миньгь гар модн тәргддж, байрин өдрт белдлгьнә көдлмш өдр ирвәс делгрәд йовна. Района цуг селәд кеерүллгьнд дөрвн миньгь гар модн тәргдджәнә.

Болв эн ик чинртә көдлмш цуг мана Хальмг республикин балгьсар болн райодар мелтегш әдләр кегддж йовна гидж келдж болшго. Онц балгьсна болн райодинолна организацин гардачнр эн шиидврт оньган икәр эс өгснә учрар, балдгьс болн селәдән кеерүллгьнә сара хонгин көдлмшт дуту-дунднн ик.

Шидрхн Элет балгьс ясеруллгьна сара көдлмшин арвин хонга ашнн диглгдв. Өдгә

цэгт балгьснд бәәх олна 63 организацнн дотахн учреждени балгьс ясеруллгьна көдлмшг орлицджах болдж темдгладв. Элснн АТК эн көдлмш дуусгдл өдр болгьн 20 автомаши гаргьлж өгчәх бәәснәсн, шуд 6-7 автомаши өгнә.

Коммуналн болн эзнә гермүдиг цәәтгьдк белдвр келгьчд олин-әмг догләр болн цертәр горторг темдк бәәкш. Балгьсна уульнцс асфальтар бүрклгьнә көдлмшт оньган муугьар өггдджәнә. Өдгә цагт уульнц асфальтилгьна көдлчнр, битум булгьх тулән уга болсар көдлмшән зогсачкв. Балгьс кеерүлдж, модд тәрлгьнд нука малтлгьна, уульнцс цеврлгьнә көдлмш ик татугьар кегдәж бәәнә.

«Целинный» совхозин центрт хөрн джил хооран альмн-кедмнә сәәхн ик сад бәәснн. Терсадин ормичнн ода уга. Туунә хөбннн, зональн дамшлтин станц бәәсн цагт, тер селәнд суха нургьта модн тәргдәж, парк кегдлә. Ода тер парк ясгдджахмн уга, модднн талж-рха болдж оч. Совхозин гардачнр (директорнн үр Белевцев) совхозин центр кеерүллгьәр төр келдәхш. Сарпинск района Багь-дөрвд селәнд бәәх паркд, модд тәрхин орчд, сельсоветин гардачнр өвс хадлгь-

на газр келж авч.

Эн бәдврин көдлмшт Юстинск района «Эрдниевский» болн «Никольский» совхозмудин, Яшкульск района «Кировский» болн «Лиманный» совхозмудин гардачнр ода күртл оньган ик татугьар өгчәцхәнә.

Хальмг АССР-н Деед Советд суньгьлгьна өдр болн Алдр Октябрьрин 41-ч джилин өбниг темцлх цаг күртл цөн өдрмүд улдв. Эн байрга өдрмүдиг мина республикин күчкөлсчнр көдлмшән ик диилврмүдтәгьәр уктлж йовцхана.

Республикин предприятис, организац, колхозмуд болн совхозмуд бәәх балгьсан, селәдән цеврлдж, модд тәрлгьнә көдлмшин чинриг сулдхл уга, зурагьар хәләгдсн көдлмшән үзмджтә кевәр күцәдж, ирх байрин өдрмүдиг ончтагьар темдгллгьнд белдврин көдлмшиг чаньгьахмн.

Хамг эн тоот төрт партийн болн советск организац тасрлтан угагьар гардвр өгч, сара хонга көдлмшин комиссүд шиидәд, кесн-күцәснә ашинн цаг-цагланн диглдж, исполкомсар эн көдлмшин туск тооца соньсдж, көдлмшин гүдж-рлтиннн түргдүлх кергтә.

Э. ЭРДНИЕВ.

Тарвс цагъан өвсн хойрас силос дарлгъна дамшлтас

Хальмг республикин мал өсклгнэ дамшлтин станцин эдл-ахун дамшлтин Черноземельск пункт малин хотин көрнэ икдүлдж, түүнд шимтэ сэн хотар невр кехин төлэ, 1957 джил малин хотин тарвс цагъан өвсн хойриг иилүлдж деернэ ногъана неври невр өгч, силос дардж хэлэв. Тиигдэ цагъан өвсэр дарсн силос ик сэн болдж, чинрэн пирей өвснэс дуту болсн уга.

Тарвс цагъан өвсн хойрар силос дархин учрт, кошарин өөр 13,2 кубометр силос багтм, хотад бийнэ тоосхар тэвгдсн хойр нүкн белдгв. Түүнд 1957 джилин октябрь сарин 23—24-д силос даргдв.

Силосиг нүкнд тэвхлэрн кесн нег хувнэ өвс, гурвн хувнэ үүрмгэр чавчгдсн тарвс тэвгдэж, силос дархмн.

Тер силос нигдэ бүржгдв: силосоват кегдэжэ тарвс цагъан өвсн хойр деер түрүн болдж 20 сантиметр зузанар боллом девсгднэ, түүнэ деернэ зузандан 20-25 сантиметр шар хайгдэж ташр деерэснэ, 8-10 сантиметр зузанар шалдгднэ.

Түрүн гурвн өдрин эргид эн силос доргшан 40 сантиметрт суув, тиигхлэ невр бүржлгнэ кегдэж, ташр деерэснэ 5 сантиметр зузанар шалдгдла.

1958 джилин январь сарин 9-д түрүн нүкн сегдгдэ, силос малд өггдв. Хойрдгчнэ—февраль сарин 22-т сегдв. Тер силос сээхн үнртэ, ик шимтэ хот болв. Мал идгэ цагъан өвсн, тиигдэ малин джөөли ик тааста хотд хуврв. Тарвс-мудаснэ зуг нимгн хальснэ үлдв.

Хөн хургълхин өмн үвлин

Промышленностьд төмрин тасрхас икэр цуглуулж өгхмн

Төмрин тасрха мана метал-лургическ промышленностьд нег ик кергтэ сырье. Терүнэс селанэ эдл-ахун машид кедж гаргъна.

КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тогтавар колхозмуд, совхозмуд, РТС-с, МЖС-с, заводмуд болн нань чигн предприятияс төмрин тасрха цуглуулж гостуд оруулж өгх зурата. Тер зураг деер келгдсн организац болгн күүцэх эрки керг.

Болв, загъсна консервин Прикаспийск комбинат (директорнэ ур П. П. Куркин) 1958 джил 60 тонн төмрин тасрха цуглуулж өгх зурата, терүгнэ 32 тонн оруулж өг-

цагт эн силос нигдэ өггдэж-эв: өдрт нег, даньгин нег цагт хөд хэрүлгнэс ирсн цагла, эс гидж хөөнд сүүлин хот (өвс) өглгнэ өмн өггдэжэв.

Эн силос хөөнд өгхлэрн өдр болгн немдэ өггднэ. Түрүн өдр хөн болгнд 0,5 килограмм хойрдгч өдртэн — 0,75 килограмм, гурвдгч өдртэн—1 килограмм, дөрвдгчдэн—1,5 килограмм, цааранднэ эн тоогъарнэ невр угагъар даньгин өггднэ.

Эн силосиг ик гидг саянар хөд иддэжэв, үлдхэс шарлсн шарлджнэ, силост харгъсн хату бөдүн ишнэ үлдэжэв.

Няаднр хөөдт көг тэвгнэ болн теднэ хургълхнэ өөрдсн цагт чигн концентрированн хот керглгдэж, өггдэжэсн уга, зуг хургъта хөөдин толгъа болгнд 0,3 килограмм концентрированн хот өдр болгн өггдэжэв.

Тарвс цагъан өвсн хойриг негдүлдж дарсн силосиг, хургълхдан өөрдсн няаднр хөөнд өгхлэ, ик тааста сэн болдж, тер няаднр хөд саянар иддэ чинягъан геехш. Энүнэс, хөөдин хургъан теджэх үснэ элвг болдж, хургъдиннэ джиргъл саятэ болсн деерэн, өмнк джилин хургъдас, төрсн цагларн 200 грамм күнд хургъд төрв. Нег чигн хөн үкен хургъ гаргъсн уга.

Хар газрин теегт хөөдэн үвлзүлдг мана республикин колхозмудт, малин хотин тарвс икэр тэрдэж, тарвс цагъан өвсн хойрар силос икэр дардж, чадх аргъ баанэ. Зуг энүг кедж күүцэдэ малин, хотин көрнэ икдүлх кергтэ.

А. ШРАМКО
научн көдлэч.

Заргын заалас

Күч-көлснэ дисципли эвдэчнр

Черноземельск района Артезиан станцид төмр хаалгын мастер Горохов Б. А. болн авторезинэ джолач Поломарчук М. И. самгта кевэр авторезинэн хэлэдж, арчдэ баялж. Эн авторезигъан олт амт ачдэ збдг збв уга баасн бийнэ, авторезинэ прицепт 15 көдлмшчир суулгъад йовчхадж. Эн авторезинэ төмр

хаалгын рельсэс гарад, тун деер йовсн амтнэс 3 күн гиинэр шавтад, Томпашева гидг куукд күн күндэр шавтена учрар нег колинэ тээрчкв.

Шидрхи, Артезиан станци деер кесн Черноземельск района олна заргъар Гороховиг 4 джилэр, Поломарчукиг 3 джилэр цааджлв.

ЖУРАВСКИЙ К.
Черноземельск района олна заргъч.

УЗБЕКСКА ССР. Харсу теегт ирригационн көдлмш икэр делгрэж кегдэж йовна. Баятск районд тосхгдэжэсн насосн станци Харсу теегин Омн каналас, эмнэ газринг усар теткэж олзлж аргъ өгхмн. ЗУРПГ: тосхгдэжэсн Баятск насосн станцин трубопроводс.

Хойр совхозин диилврэс

Юстинск района „Северный“ совхозин (директорнэ ур Ланговой, парторганизацин сеглэтрнэ ур Ямадаев) коллектив Хальмг АССР-н Деел Советд суньгъх өдриг уктдэ социалистическ дөрлдэ өргэр делгрүлэж, малдан элвг хот. малин хаша-хаас үвлд саянар белдэжэв. Няаднр хөөдт искусственн көг тэвгнэ шунмгъагъар кегдэжэв.

Эн совхозин көдлмшчнр болн механизатормуд намрин тэрэ тэрлгнэ агротехническ өбдм чинртэгъэр кегъад 2000 гектар намрин тэрэ тэрв.

„Северный“ совхозин 3-ч номертэ фермин (залгнэ ур Ахтаев) няаднр хөөдт искусственн көк тэвгнэ көдлмшиг кедж дуусхар шунджацхана. Ах хөбч ур Цереновин отарас 454 хөбнд искусственн көг тэвгдв, ах хөбч ур С. Бамбаевин отарас 387 хөбнд искусственн көг тэвгдв.

„Эрдниевский“ совхозин механизатормуд болн көдлмшчнр намрин тэрэ тэрлгнэ шундж кегъад, 810 гектар тэрэ тэрчкв. Эн совхозин 3-ч номертэ фермин механизатормуд 270 гектар эрдни-шишэг буудял хурадж авб. Дакад эдн 320 гектар намрин хар буудя тэрчкв. Комбайнер ур Н. Кошаков эврэннэ комбайнарн өдр болгн 9 гектар эрдни-шишэ хурадж авчана. Эрдни-шишэ хуралгъна көдлмшт комсомольчнр түрүн нуурт йовчхана. Ур Чугуев Юрий, Араева Александра болн нань чигн комсомольчнр өдрэ кемдэжэйн давулн куцацхана.

Эн совхозин 3-ч номертэ фермин көдлмшчнр намрар киргълд хөбдиг ахр цагин эргид киргълж дуусв. Ода малчнр баях гермүдиг ясдж, үвлд белдэжэв.

Эн хойр совхозин малчнр, көдлмшчнр Хальмг АССР-н Деел Советд суньгъх өдриг производственн диилвртэгъэр тосхар ноолджацхана.

Б. БОЛДЫРЕВ.

Редакцид ирсн бичгүдэс

Чик сэн седвэр

Юстинск района „Северный“ совхозин 3-ч фермд хөбч болдж Гаджин Дордж көдлнэ. Орк-буларн бийдэн гер бэрдж авхар эн шиидв. Хөбдэн хэрүлн баялж, учрсн полан олзлад, кирпич цокв. Кирпичиг збблцэд, гер бэрх нөкд кергтэ болсид фермин көдлмшчнр нег амрдг өдртэн дегц гарад, Дорджин герин

эрсиг тавад дуусв. Гер бүржлгнд орх модинэ болн чигн кергтэ тоотинэ совхоз өгв. Эн көдлмштнэ чигн фермин көдлчнр нөкд болчав.

Ур Гаджин Дорджин улгурар кесг көдлмшчнр, нег-негндэн нөкд боллад, Ходжана Дордж, Босхан Ориш эдн гер бэрхэр белдэжэв.

БАДМИН Николай.

Кезэ чикрхмб?

Ода намрин цаг. Улм цааранднэ өдр ахрлад йовна. Олдг цагт олн-амтн харнэгъугъар гилтэ көдлмшнэ чилэцхана. Элст балгъснд бэргдсн коммунальн болн эзнэ гермүдэр өдгэ цаг күртл электрическ герл күтц орулгдэд уга. Тер учрар керосин ик чинртэ төр болдж тослгдэжана.

Элст балгъснд баях кесг миньгн орк-булмүдиг теткдэж нег керосинэ магазин баанэ. Тер магазин балгъсна олн-амт керосигъэр күүцднэ теткдэж чаджацх. Дивнэ нефтин базас авх керосигъан, машин уга болсн учрар, күүцднэ зббдэж авч чаджацх.

Тегэд III-ч кварталин нарядт ирснэс 49 тонн керосин горторг зббдэж авч чадсн уга.

Ода 4-ч кварталд Элстин горторгд 250 тонн керосин Дивнэ нефтин базд ирсн баанэ. Энүг цагланэ зббдэж авхд, керосин зббдг маши эртэснэ хаях кергтэ. Дакад балгъсна захар баях уульнцсар керосин хулдг магазин секхнэ аргъ хаях кергтэ.

Деер келгдсн дуту-дундсиг ахр цагин эргид уурулж, олн-амт керосигъэр теткдэж горторгин гардачир болн өгхнэ балгъсна олн-амтн сурджана.

М. БОЛЫНОВ.

Му көдлмшин аш

Сарпинск района центр деер 1955 джилэс авн эн джил күртл хойр давхр чолун гер тосхгдэд, май сарла амтн орла.

Эн шин бэрсн герт няамн, орк-бул орад, тавн сар давв, болв баахн цагин эргид эн герин потолокнэ кесг газрар шуурхаста, бешмүднэ хаджгъар тэвгдсн учрар утан гарна, полн хургн багтм заагта. Хойрдгч этажд баях улс полаң угъахла, уснэ дорак этажд годждэ, амтнэ ора деер, хувц хунр деер дусдж, хамг юм киртанэ. Д. Увшивин баях пэтр-

ин кухнин потолок хойр газрт нурдж одв.

Тегэд эн герт баях 8 орк-бул кезэ манд герин дуту-дундсинэ ясдж, электричеств оруулж өгхмн гидж райкоммунохозас сурджана.

Н. ЧИСТИНОВ.

ЧИКЛВР

Мана 205-ч номертэ газетин негдгч халхд „Ленинский“ совхозин көдлмшчнрин элч гисиг „Тройной“ совхозин көдлмшчнрин элч гидж умшхмн.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Республикин „ХАЛЬМГ УНН“, „СОВЕТСКАЯ КАЛМЫКИЯ“

газетс

октябрин 1-шинэс авн 1959 джилд бичгдлгь эклдэжэв.

Бичгдлгнэ үннэ:

джилдэн—52 арслнэ 20 деншг;

өбрл джилдэн—26 арслнэ 10 деншг;

нег сардан—4 арслнэ 35 деншг.

„Союзпечатин“ республикин, балгъсна, райодин отделенэс болн залгълдана отделенэс, почтальонс болгн цугъар газетд бичгдлгь кеджана.

1959 джилд газетст болн журналмудт күн болгъна бичгдлгнэ 1958 джил октябрин 1-с авн эклдэж кегдэжэв.

Газетд, журналд бичгдлгь «Союзпечатин» балгъсна, района отделмүд болн залгълдана отделенэс, предприятиясин, колхозин, РТС, совхозин, сургъулин заведеньсин болн учрежденьсин пунктсар олна уполномоченн улс авчана.

Газетд, журналд бичгдлгнэ цагланэ кецхатн! «Союзпечатин» республиканск отдел.